

Vergaderjaar 2011–2012

33 002

Homogene Groep Internationale Samenwerking 2012 (HGIS-nota 2012)

Nr. 2

NOTA

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	2
1.1	Wat is de HGIS?	2
1.2	Opzet HGIS-nota 2012	2
2.	HGIS op hoofdlijnen	3
2.1	De 18 miljardmonitor	3
2.2	Begrote ODA- en non-ODA-uitgaven in 2012 per beleidsthema	5
2.3	Beleidsthema's	7
Bijlagen		
Bijlage 1:	De HGIS-verticaal: wijzigingen na de Miljoenennota 2011	19
Bijlage 2a:	De HGIS-uitgaven horizontaal: meerjarencijfers per ministerie en per begrotingsartikel	20
Bijlage 2b:	De HGIS-ontvangsten horizontaal: meerjarencijfers per ministerie en per begrotingsartikel	28
Bijlage 3:	Berekening ODA-plafond 2012 en raming ODA- prestatie 2011 en 2012	29
Bijlage 4:	De ODA-uitgaven naar beleidsthema	30
Bijlage 5a:	De geplande ODA-uitgaven in partner- en transitie- landen 2012	32
Bijlage 5b:	De geplande ODA-uitgaven in exitlanden 2012	35
Bijlage 5c:	Procentuele verhouding tussen partner- en exitlanden 2011–2015	36
Bijlage 6:	De non-ODA uitgaven naar beleidsthema	37
Bijlage 7:	Invulling ODA-intensiveringen en -bezuinigingen 2012	40

1. INLEIDING

1.1 Wat is de HGIS?

De Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS) is sinds 1997 een aparte budgettaire constructie binnen de rijksbegroting. In de HGIS worden de uitgaven van de verschillende departementen aan internationale samenwerking gebundeld en in samenhang gezien. Dit bevordert de samenwerking en afstemming tussen de betrokken ministeries. De HGIS is daarmee een belangrijk instrument voor een geïntegreerd en coherent buitenlands beleid. De Minister van Buitenlandse Zaken coördineert de HGIS en de staatssecretaris heeft coördinerende bevoegdheid voor het ODA-deel binnen de HGIS.

Twee keer per jaar wordt er verantwoording afgelegd aan de Tweede Kamer over de HGIS. Parallel aan het begrotingsproces van het Rijk wordt op Prinsjesdag de HGIS-nota aangeboden. Op de derde woensdag in mei (verantwoordingsdag) wordt het HGIS-jaarverslag aangeboden aan de Staten Generaal. Deze twee documenten geven een integraal overzicht van alle uitgaven aan internationale samenwerking die op de verschillende departementale begrotingen staan.

Binnen de HGIS wordt onderscheid gemaakt tussen de uitgaven die voldoen aan de criteria voor officiële ontwikkelingssamenwerking (*Official Development Assistance*, ODA) en de overige uitgaven voor internationale samenwerking (non-ODA). De Minister van Buitenlandse Zaken is coördinator van het Nederlands buitenlands beleid en daarmee van de HGIS. De Staatssecretaris van Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking is eerstverantwoordelijke voor de coördinatie van de ODA-middelen.

1.2 Opzet HGIS-nota 2012

Deze HGIS-nota 2012 geeft inzicht in de begrote Nederlandse middelen voor internationale samenwerking in 2012. In veel van de HGIS-programma's die in deze nota worden genoemd werken meerdere ministeries samen.

Het is de gewoonte dat de HGIS-nota de indeling van de begroting van het Ministerie van Buitenlandse Zaken volgt. De nota is opgehangen aan de beleidsthema's uit de begroting van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

In hoofdstuk 2 wordt het beleid per beleidsthema beschreven. Hierbij wordt ingegaan op de hoofdlijnen van het beleid. De HGIS-nota is bedoeld om de lezer een globaal overzicht te geven. Voor de specifieke beleidsvoornemens, de te behalen resultaten en in te zetten middelen wordt verwezen naar de ontwerpbegrotingen 2012 van de bij de HGIS betrokken ministeries.

Na hoofdstuk 2 volgt een aantal bijlagen waarin alle HGIS-uitgaven worden gepresenteerd. In deze bijlagen worden gegevens, die verspreid staan over verschillende begrotingen, gebundeld tot een overzichtelijk geheel. U treft in de bijlage totaaloverzichten per ministerie en per begrotingsartikel. Deze overzichten zijn gerangschikt naar de begrotingsindeling van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

2. HGIS OP HOOFDLIJNEN

2.1 De 18 miljardmonitor

HGIS (in miljoenen euro)					
Ombuigingen	2011	2012	2013	2014	2015
Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's			- 18	- 48	- 67
Ondernemingsklimaatsubsidies	- 3	- 9	- 18	- 23	- 32
Beperken instroom en verkorten doorlooptijden asiel		10	10	20	20
ODA gem. op 0,7% BNP vanaf 2012 in kabinetsperiode	- 340	- 840	- 660	- 690	- 750
Toerekening EU conform ODA-criteria	- 60	- 60	- 60	- 60	- 60
HGIS/vrijwillige afdrachten internationale organisaties	- 10	- 10	- 30	- 40	- 50
Subtotaal ombuigingen	- 413	- 909	- 776	- 841	- 939
Doelmatigheidskorting Rijksdienst (Balkenende IV)		- 7	- 7	- 7	- 7
Totaal ombuigingen	- 413	- 916	- 783	- 848	- 946

Een deel van de ombuigingen is afgerond en een ander deel ligt op schema. De bezuinigingen zijn in diverse departementale begrotingen verwerkt.

Toelichting

Taakstelling Rijk, agentschappen en uitvoerende ZBO's

Een groot deel van deze maatregel wordt ingevuld door bezuinigingen op het postennet (oplopend tot 55 miljoen in 2015). De Kamer is hierover al geïnformeerd in de brief Modernisering Nederlandse Diplomatie (Kamerstuk 32 734, nr. 1). De rest van de taakstelling slaat neer op het kerndepartement van het Ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag. Deze taakstelling is verwerkt in de ontwerpbegroting 2012.

Ondernemingsklimaatsubsidies

Een eerste inzage over de invulling van deze taakstelling is voorafgaand aan de begrotingsbehandeling 2011 (Kamerstuk 32 500 XIII, nr. 75) gegeven. Verdere uitwerking is opgenomen in de ontwerpbegroting 2012 van het Ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie.

Beperken instroom en verkorten doorlooptijden asiel

Het Programma Stroomlijning Toelatingsprocedures is opgestart en ligt op schema.

ODA gemiddeld op 0,7% BNP vanaf 2012 in deze kabinetsperiode

In de Basisbrief Ontwikkelingssamenwerking (Kamerstuk 32 500 V, nr. 15) en de Focusbrief Ontwikkelingssamenwerking (Kamerstuk 32 605, nr. 2) is aangegeven hoe de bezuinigingen op het ontwikkelingssamenwerkingsbudget worden ingevuld. Dit is verwerkt in de ontwerpbegroting 2012. Zie ook tabel 7 van deze nota.

Toerekening EU conform ODA-criteria

Conform de OESO-DAC criteria is de ODA-toerekening van EU-uitgaven met 60 mln verhoogd. Dit is verwerkt in de ontwerpbegroting 2012.

HGIS/vrijwillige afdrachten internationale organisaties

Deze maatregel is conform de afspraak in het Regeerakkoord ingevuld door de Ministeries van Buitenlandse Zaken, Veiligheid en Justitie, Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en Volksgezondheid, Welzijn

en Sport, waarbij het Ministerie van Buitenlandse Zaken uiteindelijk 40 van de 50 miljoen bezuinigingen voor zijn rekening neemt.

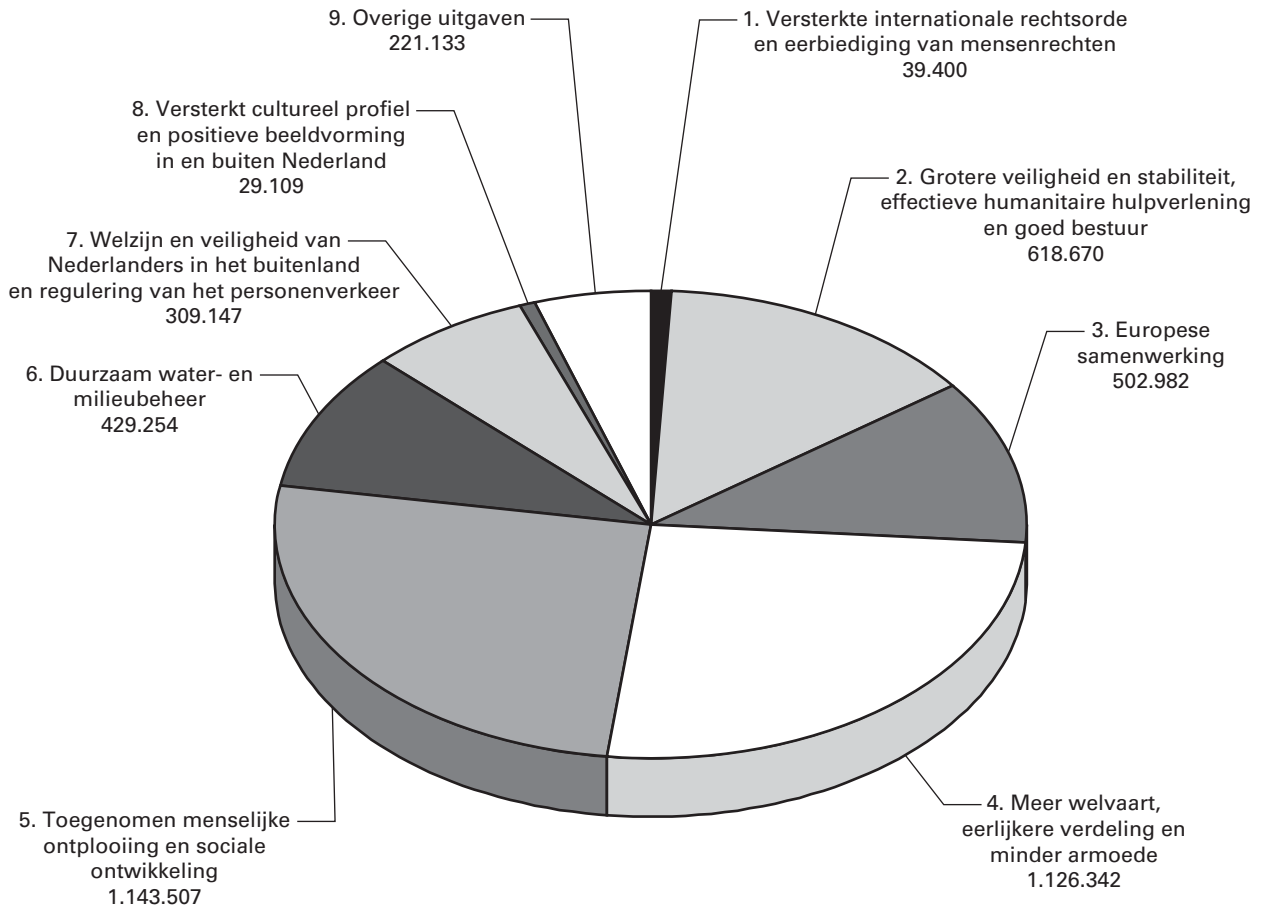
Doelmatigheidskorting Rijksdienst (Balkenende IV)

In het Regeerakkoord is afgesproken om de doelmatigheidskorting op de Rijksdienst, waartoe het Kabinet Balkenende IV heeft besloten, over te nemen.

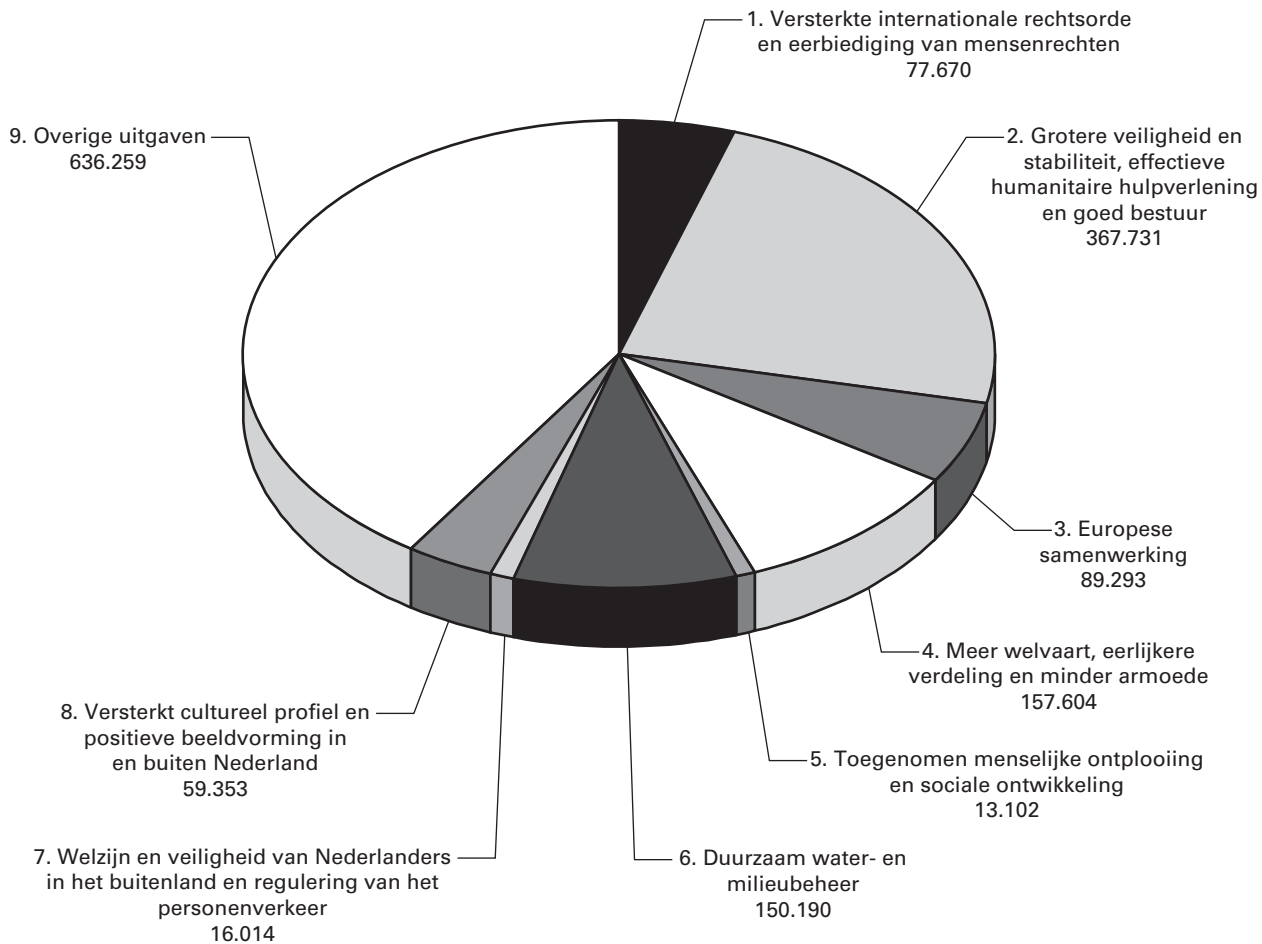
2.2 Begrote ODA- en non-ODA-uitgaven in 2012 per beleidsthema

Binnen de HGIS is een tweedeling te maken tussen de uitgaven aan *Official Development Assistance* (ODA) en de overige uitgaven aan internationale samenwerking, vaak kortweg aangeduid met «non-ODA». De begrote HGIS-uitgaven bedragen in 2012 in totaal EUR 5,99 miljard, waarvan EUR 4,42 miljard ODA en EUR 1,57 miljard non-ODA. Figuur 1 en figuur 2 hieronder geven een overzicht per beleidsthema van de begrote uitgaven aan ODA respectievelijk en non-ODA in 2012.

Figuur 1. ODA-uitgaven in 2012 per beleidsthema (x EUR 1 000)

Figuur 2. Non-ODA-uitgaven in 2012 per beleidsthema (x EUR 1 000)

2.3 Beleidsthema's

Beleidsthema 1: Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van de mensenrechten

De algemene doelstelling van dit beleidsthema is het bevorderen van een goed functionerende internationale rechtsorde, met een blijvende inzet op mensenrechten, als integraal onderdeel van het buitenlands beleid.

Een sterke rechtsorde maakt de wereld op termijn stabiel, veiliger, vrijer en welvarender. Nog afgezien van een definieerbaar eigenbelang, is dit waar Nederland sinds jaar en dag voor staat en wil blijven staan. Een sterke internationale rechtsorde vereist goed functionerende internationale instellingen met een breed draagvlak, de strijd tegen straffeloosheid en een effectieve bescherming van de rechten van de mens. Als juridische hoofdstad van de wereld huisvest Den Haag belangrijke internationale instellingen zoals Europol, Eurojust en het Internationaal Strafhof. De hiervoor benodigde middelen komen deels uit de HGIS.

Naleving van mensenrechten is nog steeds niet vanzelfsprekend. De roep om respect voor mensenrechten en democratie is wereldwijd zelfs groeiende, gesteund door internet en andere nieuwe media. De recente ontwikkelingen in de Arabische wereld illustreren dit. Het Nederlandse mensenrechtenbeleid zal zich in het bijzonder richten op die terreinen waar vrijheid, veiligheid en welvaart elkaar versterken.

Beleidsthema 1, Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten (bedragen x EUR 1 000)							
Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		2010		2011		2012	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	01.01 Internationale rechtsorde	48 741	4 826	58 525	6 039	51 729	5 394
	01.02 Mensenrechten	51 918	37 919	50 111	35 284	48 833	34 006
V&J	13.03.01 Rechtshandhaving/Europol en Eurojust	26 283		30 824		15 999	
	13.03.03 Rechtshandhaving/NFI	500		509		509	
Totaal		127 442	42 745	139 969	41 323	117 070	39 400

Beleidsthema 2: Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur

De algemene doelstelling van dit beleidsthema is het bevorderen van de Nederlandse en internationale veiligheid en stabiliteit door doelgerichte bilaterale en multilaterale samenwerking. Ook humanitaire hulpverlening aan mensen in nood valt onder dit beleidsthema.

De omvang en complexiteit van grensoverschrijdende dreigingen vergen een aanpak in internationaal verband. Voorbeelden van deze dreigingen zijn de proliferatie van massavernietigingswapens, terrorisme en gewelddadig extremisme, internationale criminaliteit, zoals piraterij, drugs- en mensenhandel en illegale wapenhandel, en – in toenemende mate – cyberdreigingen.

Nationale veiligheid bestaat niet zonder effectieve, doelgerichte internationale samenwerking. We blijven daarom investeren in de trans-Atlantische samenwerking, in een effectieve EU en een effectief Gemeen-

schappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid (GVDB), in coalitievorming met gelijkgezinde landen en in meer samenwerking met nieuwe veiligheidspartners. Om effectief te zijn voert Nederland een geïntegreerd beleid, met een elkaar versterkende inzet van diplomatie, militaire inzet en ontwikkelingssamenwerking.

We zullen problemen bij de bron aanpakken, juist ook in fragiele staten actief zijn en bijdragen aan een veilige leefomgeving voor burgers, waarin zij een bestaan kunnen opbouwen. Daarbij is bijzondere aandacht nodig voor de positie van vrouwen. Daarnaast is van belang dat na een ramp of conflict burgers zo spoedig mogelijk hulp ontvangen, weer in hun primaire levensbehoeften kunnen voorzien en zo snel mogelijk kunnen beginnen met wederopbouw. Snelle levering van sociale voorzieningen en van basis- en beroepsonderwijs levert zichtbare resultaten («vredesdividend»).

In landen met een EU-toetredingsperspectief en in landen in de Arabische regio draagt Nederland door middel van het Matra-programma bij aan opbouw en versterking van de rechtsstaat, het respecteren van mensenrechten en democratisering.

Belangrijke HGIS-programma's binnen dit beleidsthema zijn onder meer de Nederlandse deelname aan crisisbeheersingsoperaties, het Stabiliteitsfonds, het Matra-programma en activiteiten ter bestrijding van piraterij.

Beleidsthema 2, Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur (bedragen x EUR 1 000)

Begroting/beleidsterrein/artikel/omschrijving		2010		2011		2012	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
AR	02.01 Recht- en doelmatigheidsbevordering	140	140	0	0	0	0
BZ	02.01 Goede internationale samenwerking ter bevordering van de nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	12 187	0	17 543	0	17 779	0
	02.02 Bestrijding en terugdringing van het internationale terrorisme en andere vormen van internationale criminaliteit	500	0	500	0	500	0
	02.03 Bestrijding van proliferatie van massavernietigingswapens, bevordering van ontwapening, wapenbeheersing en het voeren van een restrictief en transparant wapenexportbeleid	9 575	2 878	10 764	3 252	9 613	2 875
	02.05 Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde in prioritair gebied	559 032	381 756	476 152	329 207	539 642	385 795
	02.06 Effectieve humanitaire hulp	266 312	266 204	250 517	248 250	219 267	217 000
V&J	91.01.01 Civiele crisisbeheersingsmissies	0	0	8 100	8 100	8 600	8 600
Defensie	20 Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties (diverse operaties)	318 319	5 684	319 464	4 900	191 000	4 400
Totaal		1 166 065	656 662	1 083 040	593 709	986 401	618 670

Beleidsthema 3: Europese samenwerking

Dit beleidsthema heeft als algemene doelstelling dat Nederland als constructief-kritische partner wil investeren in een Europa dat werkt.

Nederland maakt deel uit van Europa: geografisch, historisch, cultureel en economisch. Nederland is één van de oprichters van de Unie. Voor een land als Nederland met een open economie is nauwe Europese samenwerking van groot belang. Europa is essentieel voor onze welvaart,

vrijheid en veiligheid. Blijvende betrokkenheid bij het Europese proces is daarom in het directe belang van Nederlandse burgers en bedrijven.

Voor de (nabije) toekomst is het van belang dat er Europese antwoorden worden gevonden op mondiale uitdagingen waarvoor geen nationale oplossingen meer te vinden zijn. Voorbeelden van dergelijke uitdagingen zijn de mondiale financieel-economische crisis en de monetaire turbulentie waarmee de Eurolanden worden geconfronteerd. Maar het gaat nadrukkelijk ook om een agenda voor de langere termijn gericht op groei en werkgelegenheid. Georganiseerde criminaliteit, terrorisme en migratie hebben geen boodschap aan landsgrenzen. De uitputting van de draagkracht van de aarde (klimaatverandering, biodiversiteit, grondstoffen) vereist een aanpak waarbij over de dijken heen wordt gekeken. Nauwe Europese samenwerking op verschillende niveaus, binnen de Europese Unie maar ook in andere verbanden als bijvoorbeeld de Raad van Europa, is noodzakelijk om aan dergelijke uitdagingen het hoofd te kunnen bieden.

Belangrijke HGIS-programma's binnen dit beleidsthema zijn de Nederlandse bijdrage aan de Raad van Europa en de Nederlandse bijdrage aan het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF).

Beleidsthema 3, Europese samenwerking (bedragen x EUR 1 000)							
Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		2010		2011		2012	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	03.02 Een effectief, efficiënt en coherent optreden van de Unie ten opzichte van derde landen en regio's, inclusief ontwikkelingslanden	195 228	195 228	164 133	164 133	173 115	173 115
	03.03 Een hechtere Europese waardengemeenschap	9 669	0	9 516	0	9 700	0
	03.04 Versterkte Nederlandse positie in de Unie van 27	3 752	0	3 860	0	3 860	0
Toerek.	EU-begroting	340 100	265 367	405 600	329 867	405 600	329 867
	Totaal	548 749	460 595	583 109	494 000	592 275	502 982

Beleidsthema 4: Meer welvaart, eerlijkere verdeling en minder armoede

De algemene doelstelling van dit beleidsthema is het bewerkstelligen van zelfredzaamheid van ontwikkelingslanden, gericht op het bevorderen van het op termijn voeren van eigenstandig armoedebeleid. Posten in ontwikkelingslanden worden daarnaast ingezet voor internationalisering van onze economie.

Duurzame economische groei en een overheid die deze groei mogelijk maakt én doeltreffend armoedebeleid voert, leiden ertoe dat ontwikkelingslanden op termijn minder afhankelijk worden van hulp. Bij het bereiken van dat doel hebben verschillende partijen (private sector, overheid, maatschappelijke en multilaterale organisaties) op diverse niveaus (nationaal, regionaal, mondiaal) hun eigen rol.¹

Als directe steun aan overheden in ontwikkelingslanden wordt gegeven, kan dit in de vorm van begrotings-, programma- of projectsteun. De praktische toepasbaarheid van algemene begrotingssteun is beperkt

¹ Zoals opgenomen in de basisbrief Ontwikkelingssamenwerking Kamerstuk 32 500 V, nr. 15.

omdat er voldoende vertrouwen moet bestaan in de wijze waarop het partnerland in de praktijk omgaat met zaken als mensenrechten en corruptie.

Een belangrijk deel van de wereldwijde economische groei vindt plaats in opkomende markten en van deze groei wil Nederland via handel en investeringen profiteren. Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) is hiervoor eerstverantwoordelijke. Om de internationalisering van de economie een verdere impuls te geven zullen de posten inzetten op ondersteuning van het bedrijfsleven op buitenlandse markten en het versterken van de economische positie van ons land in de wereld.

Reizen van bewindspersonen worden strategischer ingezet. Concreet betekent dit dat de regering een langetermijnplanning van de reizen nastreeft, afgestemd tussen de betrokken bewindspersonen en gericht op de voor Nederland belangrijke landen. Dat vergt dat we per markt, per sector, per regio zelfs, bekijken wat nodig is. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken werkt op dit terrein nauw samen met het Ministerie van EL&I, dat internationaal ondernemen coördineert. Om de kansen voor Nederlandse bedrijven te optimaliseren wordt in de strategische reisa-genda van bewindspersonen speciale aandacht besteed aan snel groeiende massamarkten zoals China, India en Brazilië. Daarnaast krijgen groeimarkten en strategische knooppunten als Vietnam en Panama extra aandacht. Juist in deze landen zijn goede contacten met de overheid van groot belang.

Internationaal Ondernemen

Onze open economie is sterk afhankelijk van goede internationale economische betrekkingen. Handel en investeringen vormen de motor achter de Nederlandse economie. Internationalisering van het Nederlands bedrijfsleven vergroot de concurrentie en brengt een dynamiek met zich mee die aanzet tot innovatie en hogere productiviteit. Ook in 2012 zal Nederland inzetten op een verdere internationalisering van onze economie die noodzakelijk is voor een welvarend, duurzaam en ondernemend Nederland.

De bezuinigingen, waaraan ook het beleid op het terrein van internationaal ondernemen niet ontkomt, dwingen tot scherpe keuzes en een heroverweging van het beleid. Omdat in het bijzonder de opkomende markten veel onbenut potentieel voor het Nederlandse bedrijfsleven bieden zal het nieuwe beleid, zoals uiteengezet in de Kamerbrief «Buitenlandse markten, Nederlandse kansen», zich in toenemende mate op deze landen richten. Dit nieuwe beleid dat in 2012 zal worden uitgewerkt gaat uit van minder subsidies en meer economische diplomatie om belemmeringen voor ondernemers weg te nemen en kansen te helpen grijpen. Initiatief en commitment vanuit het bedrijfsleven wordt daarbij belangrijker. Vraagsturing heeft een centrale rol in de nieuwe dienstverlening. Voor een aantal producten zal een eigen bijdrage gevraagd worden teneinde beter tegemoet te komen aan de vraag vanuit het bedrijfsleven, kostenbewustzijn te stimuleren en de dienstverlening te verbeteren.

Ondanks de aanzienlijke aanpassing van het beleid blijven net als in 2011 ook in 2012 middelen beschikbaar voor de meerjarige ondersteuning aan clusters van bedrijven en/of kennisinstellingen op

moeilijk toegankelijke markten evenals voor het ondersteunen van kansrijke MKB-ers die hun eerste internationale stappen zetten.

Transitiefaciliteit

Een nieuwe faciliteit is de transitiefaciliteit, die zal worden ingezet op voormalige OS-partnerlanden om met behulp van de inzet van Nederlandse kennis en kunde de transitie van een bilaterale ontwikkelingsrelatie naar een economische relatie mogelijk te maken. Het betreft hier (bijna)middeninkomenslanden die de potentie hebben om een economische relatie met Nederland aan te gaan, maar waar het ondernemingsklimaat nog onvoldoende ontwikkeld is (en financiering nog onvoldoende voorhanden is) waardoor het voor Nederlandse bedrijven moeilijk is zelfstandig op deze markten te opereren. De faciliteit staat open voor Vietnam, Zuid-Afrika en Colombia. Op termijn zouden hier landen aan kunnen worden toegevoegd of zouden landen van de lijst kunnen vallen.

De transitiefaciliteit is een paraplu waar bestaande instrumenten onder kunnen worden gebracht. Omdat de transitiefaciliteit zowel ODA- als non-ODA-fondsen omvat is een juiste mix tussen instrumenten op het terrein van private sector-ontwikkeling en internationaal ondernemen mogelijk om invulling te geven aan de transitie.

Beleidsthema 4, Meer welvaart, eerlijkere verdeling en minder armoede (bedragen x EUR 1 000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		2010		2011		2012	
		Totaal	vv. ODA	Totaal	vv. ODA	Totaal	vv. ODA
BZ	04.01 Voedselzekerheid	108 923	108 923	152 768	152 768	218 907	218 907
	04.02 Effectief armoedebeleid van ontwikkelingslanden	427 109	412 818	173 328	154 275	317 833	302 535
	04.03 Private sectorontwikkeling	304 811	292 311	356 642	352 142	337 735	333 235
	04.04 Effectieve Nederlandse handels- en investeringsbevordering	6 064	0	6 660	0	6 660	0
V&J	13.03.01 Rechtshandhaving/Tech.ass. bij drugsbestr. Suriname	100	100	200	200	200	200
	91.01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/WIPO	124	0	257	0	248	0
Financiën	04.20 Mult. Ontw. Banken en Fondsen	55 897	55 785	337 205	337 205	158 472	158 472
I&M	33.03 Veiligheid luchtvaart (ICAO en EASA)	1 304	0	1 165	0	1 415	0
	33.02 Veiligheid goederenvervoer scheepvaart (IMO)	821	0	925	0	925	0
EL&I	2.45 Versterken gezamenlijke kennisbasis	5 932	0	4 384	0	0	0
	3.10 Bijdrage UNWTO	218	0	233	0	0	0
	4.01 Algemeen (bijdragen aan int. instituten)	579	0	0	0	0	0
	4.50 Handhaving niveau v. voorzieningszekerh. op korte + lange termijn	144	0	1 100	0	0	0
	5.01 Algemeen	2 192	0	47 778	0	0	0
	5.20 Verdere vrijmaking v/h intern. handels-/invest.verkeer en versterking v/d econ. rechtsorde	4 282	0	4 127	0	0	0
	5.30 Bevorderen van internationaal ondernemen	83 304	0	24 097	0	0	0
	5.50 Programmatisch pakket	33 735	853	54 470	7 400	0	0
	10.30 Efficiënt werkende communicatie en postmarkt (bijdr. UPU/ITU)	2 293	0	2 496	0	0	0
	11.30 Goede en betrouwbare netwerken en markten voor telecom en post	0	0	0	0	2 496	0
	12.10 Kennisontwikkeling topsectoren en maatsch. vraagstukken	0	0	0	0	4 850	0

Begroting/beleidsreïen/artikel/omschrijving	2010		2011		2012	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
12.20.10 Meer bedrijven die meer (techn.) kennis ontwikkelen, delen en benutten	0	0	0	0	390	0
13.10 Bijdrage UNWTO	0	0	0	0	233	0
14.20 Bevorderen vd voorzieningszekerheid	0	0	0	0	1 100	0
15.10 Bevorderen van vrij internationaal handelsverkeer	0	0	260	0	9 164	0
15.20 Bevorderen van goede beleidskaders	0	0	0	0	137	0
15.40 Internationalisering Nederlands bedrijfsleven	0	0	0	0	66 232	9 437
15.40 Internationalisering Nederlands bedrijfsleven (FAO)	0	0	0	0	6 973	3 556
15.90 Baten- en lastendiensten	0	0	0	0	49 915	0
18.30 Behouden internationale/nationale biodiv. en verst. natuur	0	0	0	0	61	0
39.11 Internationale contributies/FAO	7 030	3 585	6 973	3 556	0	0
33.14 Beheer van de natuur (Tropisch hout)	61	0	61	0	0	0
Toerek. EKI-kwijtschelding	350 300	350 300	95 000	95 000	100 000	100 000
Totaal	1 395 223	1 224 675	1 270 129	1 102 546	1 283 946	1 126 342

Beleids thema 5: Toegenomen menselijke ontplooiing en sociale ontwikkeling

De algemene doelstelling van dit beleidsthema is het bevorderen van menselijke ontplooiing en sociale ontwikkeling.

De kern van ontwikkeling ligt in de mogelijkheden en kansen die mensen, mannen én vrouwen, krijgen om zich te ontplooiën en bij te dragen aan de sociale en economische ontwikkeling van hun land. Een sterk maatschappelijk middenveld geeft een stem aan groepen uit de samenleving en zorgt voor het nodige tegenwicht voor de overheid.

Van de acht Millenniumdoelen hebben er vijf betrekking op gezondheid, HIV/aids, onderwijs en gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen. In het nieuwe beleid is meer focus aangebracht en geeft Nederland prioriteit aan die Millenniumdoelen waarop een relatief grote achterstand is en waar Nederland specifieke meerwaarde heeft. Vanuit deze overwegingen is gekozen voor het speerpunt seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR) inclusief HIV/aids.

Basisonderwijs is niet benoemd als een van de speerpunten in het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid. De keuze voor de vier speerpunten veiligheid en rechtsorde, voedselzekerheid, water en SRGR is gemaakt op basis van de meerwaarde van de Nederlandse deskundigheid die Nederland ontwikkelingslanden op bepaalde terreinen kan bieden. De meerwaarde op terreinen als voedselzekerheid en water blijkt groter dan op basisonderwijs. Er is op dit moment geen *center of excellence* op het terrein van onderwijs in ontwikkelingslanden in Nederland. Voor de thans gekozen speerpunten zullen Nederlandse kennisinstellingen die zich wel expliciet bezig houden met de specifieke problematiek van ontwikkelingslanden zoveel mogelijk benut worden.

Beleidsthema 5, Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling (bedragen x EUR 1 000)

Begroting/beleidsterrein/artikel/omschrijving		2010		2011		2012	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	05.01 Goed onderwijs, goed opgeleide bevolking en capaciteit voor onderzoek en innovatie voornamelijk ten behoeve van de beleidsprioriteiten	433 049	430 453	334 069	331 473	238 656	236 060
	05.02 Versterking van het maatschappelijk middenveld in ontwikkelingslanden	591 055	591 055	539 700	539 700	473 788	473 788
	05.03 Gelijke rechten en kansen voor vrouwen	40 151	40 151	39 322	39 322	39 000	39 000
	05.04 Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten voor iedereen en een halt aan de verspreiding van HIV/aids	427 821	425 891	370 440	368 729	336 698	335 205
OCW	06.01 HBO (beurzen niet EU)	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453
	07.10 Wetenschappelijk onderwijs	61 814	58 546	61 643	58 364	57 643	54 364
	16.01 Onderzoek en wetenschappen: WOTRO	454	454	454	454	454	454
EL&I	16.40 Kennisontwikkeling en innovatie tbv het groene domein	0	0	0	0	160	0
	17.10 Groen onderwijs van hoge kwaliteit (ISRIC)	0	0	0	0	1 148	1 148
	17.10 Groen onderwijs van hoge kwaliteit (Int. Onderw.)	0	0	0	0	35	35
	36.15 Kennisontwikkeling en innovatie	160	0	160	0	0	0
	36.16 Waarborgen van het kennisstelsel (Intern. onderwijs)	35	35	35	35	0	0
	36.16 Waarborgen van het kennisstelsel (ISRIC)	1 085	1 085	1 148	1 148	0	0
VWS	46.01.01 Sport en OS	1 511	1 511	1 500	1 500	0	0
	98.01.01 Projecten via UNODC	4 500	0	0	0	0	0
	98.01.01 WHO-partnerschap	6 000	0	5 574	0	5 574	0
Totaal		1 571 088	1 552 634	1 357 498	1 344 178	1 156 609	1 143 507

Beleidsthema 6: Duurzaam water- en milieubeheer

De algemene doelstelling van dit beleidsthema is het bevorderen van een duurzame en veilige leefomgeving door verantwoord milieu- en waterbeheer.

Nederland heeft belang bij een duurzame en veilige leefomgeving wereldwijd. Als gevolg van een groeiende wereldbevolking en toenemende consumptie neemt de druk op het milieu en beschikbare natuurlijke hulpbronnen exponentieel toe. Klimaatverandering verergert de druk op de fysieke omgeving. Ongelijke toegang tot hulpbronnen houdt armoede in stand en belemmert economische ontwikkeling. Waterzekerheid en -veiligheid komen steeds meer in het gedrang.

Het doel is economische groei die niet ten koste gaat van cruciale ecosystemen, zodat deze groei ook op de lange termijn kan worden gewaarborgd en internationale publieke goederen (zoals klimaat en ecosystemen) worden veiliggesteld. Dit geldt zowel voor de Europese Unie als voor de rest van de wereld. Nederland intervenueert op diverse niveaus en in diverse fora om dit te bewerkstelligen. Via inbreng in Europese en multilaterale fora (o.a. VN-onderhandelingen over klimaat, biodiversiteit, Rio+20) en bijdragen aan internationale organisaties die zich richten op de opbouw van institutionele capaciteit, wordt ingezet op verbeterd beheer en het veiligstellen van internationale publieke goederen.

CO₂-reductieprogramma's

De CO₂-reductieprogramma's Joint Implementation (JI) en het Clean Development Mechanism (CDM) dragen bij aan het bereiken van de klimaatdoelstellingen van het kabinet. Met deze programma's zal Nederland zijn nationale CO₂-uitstoot in het buitenland reduceren als bijdrage aan de reductiedoelstelling uit het Kyoto-protocol. Emissie-reducties die via deze mechanismen in het buitenland worden behaald, tellen mee bij de invulling van de nationale reductieverplichting.

Op basis van de laatste – en onlangs opnieuw bijgestelde – inzichten van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) gaat het Ministerie van I&M ervan uit dat in de periode 2008-2012 tussen de 25 en 59 Mton aan emissierechten uit CDM- en JI-projecten nodig zullen zijn. Omdat naar verwachting de levering van deze rechten zal uitkomen op een hoeveelheid tussen 43 en 52 Mton is er een gereede kans op een overschot, doch het is ook mogelijk dat er een tekort blijkt te zijn. Het PBL geeft aan dat Nederland de Kyoto-doelstelling bij deze raming en gegeven de verwachte hoeveelheid aangekochte JI en CDM emissierechten waarschijnlijk gaat halen. De kans bestaat echter in het pessimistische scenario dat Nederland voor het halen van de Kyoto-doelstelling in totaal tot 17 Mton aan JI/CDM rechten tekort komt.

Het is waarschijnlijk dat de komende jaren budget vrijvalt, omdat niet alle gecontracteerde buitenlandse emissierechten zullen worden geleverd. Het kabinet heeft inmiddels besloten een deel van de verwachte vrijval reeds € 88,5 mln als besparing in te boeken. De komende periode wordt nauwlettend in de gaten gehouden hoe de vrijval zich verhoudt tot nieuwe inschattingen van benodigde rechten inclusief de daarmee gepaard gaande middelen.

Nauw gerelateerd aan de zorgen over klimaatverandering zijn de zorgen over het wereldwijde milieu en waterbeheer in bredere zin. Verschillende programma's in de HGIS geven uitvoering aan het Nederlandse beleid ten aanzien van internationaal milieu en waterbeheer. Een voorbeeld hiervan is het interdepartementale programma «Partners voor Water».

Partners voor water III

Het programma «Partners voor Water» draagt sinds 2000 bij aan oplossingen voor de wereldwaterproblematiek en aan de versterking van de positie van de Nederlandse watersector. Juist deze combinatie van doelstellingen wordt als kansrijk gezien voor de Nederlandse inzet op termijn. In dit programma wordt Nederlandse expertise op het gebied van water gebundeld: het programma is gericht op bedrijfsleven, kennisinstututen, NGO's en overheden. Drie ministeries zijn bij de aansturing van dit programma betrokken. Het Ministerie van Infrastructuur & Milieu (I&M) is namens de andere twee, Buitenlandse Zaken (BZ) en Economie, Landbouw en Innovatie (EL&I), de penvoerder. Er is besloten om met ingang van 2010 de ondersteuning van dit programma vanuit de HGIS met zes jaar te verlengen. Partners voor water is ingebed in het programma Water Mondiaal van de gezamenlijke departementen dat uitvoering geeft aan hoofdstuk 6 van het Nationaal Waterplan, «Nederland werkt wereldwijd met water». Naast de bestaande thema's en landenfocus

schent Partners voor Water III bijzondere aandacht aan een vijftal «deltalanden». Delta's in dichtbevolkte, maar vruchtbare gebieden kennen eigen, aan water gerelateerde, problemen. In nieuw aan te gane meerjarige programmatische samenwerkingsverbanden worden in deze landen integrale, vraaggestuurde programma's nagestreefd, inclusief specifieke aandacht voor goed bestuur en klimaatadaptatie. Via de Interdepartementale Stuurgroep Water Mondiaal worden verbindingen gemaakt tussen de wateragenda van I&M en die van ontwikkelingssamenwerking (BZ) en de topsector water (EL&I).

Beleidsthema 6, Duurzaam water- en milieubeheer (bedragen x EUR 1 000)

Begroting/beleidsterrein/artikel/omschrijving		2010		2011		2012	
		Totaal	vv. ODA	Totaal	vv. ODA	Totaal	vv. ODA
BZ	06.01 Duurzaam milieugebruik wereldwijd	231 857	229 687	262 678	257 575	249 219	247 583
	06.02 Efficiënt en duurzaam watergebruik, veiliger delta's en stroomgebieden en verbeterde toegang tot drinkwater en sanitaire voorzieningen in ontwikkelingslanden/partnerlanden	131 664	131 664	156 168	156 168	181 401	181 401
I&M	31.01 Integraal waterbeleid (Partners voor Water)	9 518	0	11 225	0	13 216	0
	37.01 Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	798	27	918	27	918	27
	54.26 Duurzaam gebruik van ecosystemen en nat. Hulpbronnen	0	0	500	0	0	0
	57.44 Internationaal milieubeleid	3 589	0	3 052	0	4 307	0
	57.48 <i>Clean development mechanism</i>	14 232	0	93 675	0	99 739	0
	61.89 Bekostiging van externe uitvoeringsorganisaties	680	0	388	0	165	0
EL&I	4.20 Duurzame energie (<i>Joint Implementation</i>)	11 647	0	31 563	0	0	0
	14.30.60 <i>Joint Implementation</i>	0	0	0	0	30 236	0
	15.40 Internationalisering Nederlands bedrijfsleven (UNEP)	0	0	0	0	243	243
	33.14 Programma «Leren voor Duurzame Ontwikkeling»	1 000	1 000	1 000	1 000	0	0
	39.11 Internationale contributies/UNEP	243	243	243	243	0	0
Totaal		405 228	362 621	561 410	415 013	579 444	429 254

Beleidsthema 7: Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer

De algemene doelstelling van dit beleidsthema is het verlenen van bijstand aan Nederlanders in nood in het buitenland. De Minister van Buitenlandse Zaken voert daarnaast activiteiten uit die ertoe bijdragen dat Nederlanders in het buitenland aan de benodigde (reis)documenten kunnen komen. De minister levert zijn bijdrage aan een gereguleerd personenverkeer door visa af te geven, ambtsberichten te schrijven over de situatie in bepaalde landen en de samenwerking te faciliteren met niet-EU-staten op het punt van migratie.

Sinds het begrotingsjaar 2010 worden de ODA-uitgaven aan eerstejaarsopvang van asielzoekers niet langer verantwoord op de begroting van Buitenlandse Zaken. De bijdrageconstructie komt hiermee te vervallen. De uitgaven zijn zichtbaar op de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (specifiek Immigratie & Asiel). Het ODA-deel van de asieluitgaven wordt toegerekend aan het ODA-budget en verantwoord in de HGIS-nota en het HGIS-jaarverslag.

De regulering van het personenverkeer, waaronder het asielbeleid en de visumverlening, wordt deels gefinancierd uit de HGIS en valt onder dit beleidsthema. Op dit vlak wordt veel samengewerkt tussen de Ministeries van Buitenlandse Zaken, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Veiligheid en Justitie en met de Immigratie- en Naturalisatie Dienst (IND).

Beleidsthema 7, Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer (bedragen x EUR 1 000)							
Begroting/beleidsterrein/artikel/omschrijving		2010		2011		2012	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	07.01 Op basis van eigen verantwoordelijkheid consulaire dienstverlening bieden aan Nederlanders in het buitenland	19 522	0	17 026	0	14 809	0
	07.02 Samen met (keten)partners het personenverkeer reguleren	6 323	5 388	10 265	9 000	10 205	9 000
Toerek.	Opvang van asielzoekers	253 108	253 108	356 498	356 498	300 147	300 147
Totaal		278 953	258 496	383 789	365 498	325 161	309 147

Beleidsthema 8: Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland

De inzet op de internationale belangen van Nederland en Nederlanders is de basis van de communicatieactiviteiten van het ministerie van Buitenlandse Zaken, in binnen- en buitenland. Met culturele diplomatie wordt de Nederlandse positie in het buitenland versterkt, zowel in cultureel, politiek als economisch opzicht.

De uitvoering van het Internationaal Cultuurbeleid (ICB) is een gedeelde verantwoordelijkheid van de Minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW). In de huidige regering is het ICB onderdeel van de portefeuille van de Minister van Buitenlandse Zaken. Communicatie over het buitenlands beleid is de primaire verantwoordelijkheid van Buitenlandse Zaken. Beeldvorming over Nederland raakt regeringsbrede onderwerpen. Buitenlandse Zaken werkt dan ook nauw met andere departementen samen om een realistisch beeld van Nederland in het buitenland uit te dragen.

Beleidsthema 8, Versterkt cultureel profiel, positieve beeldvorming in en buiten Nederland (bedragen x EUR 1 000)							
Begroting/beleidsterrein/artikel/omschrijving		2010		2011		2012	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	08.01 Grotere buitenlandse bekendheid met de Nederlandse cultuur	23 944	15 370	23 710	14 500	20 418	10 950
	08.02 Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor internationale organisaties in Nederland	14 133	0	21 800	0	17 775	0
	08.03 Vergroten van begrip en/of steun voor Nederlandse zienswijzen, standpunten en beleid in het buitenland en het versterken van het draagvlak in eigen land voor het buitenlands beleid	49 191	27 044	54 937	27 969	43 699	18 159
OCW	08.11 Cultuur: overig	904	0	904	0	904	0
	14.01/02/04 Cultuur: overig	7 216	0	5 666	0	5 666	0
Totaal		95 388	42 414	107 017	42 469	88 462	29 109

Beleidsthema 9: Overige uitgaven

Onder het thema overige uitgaven zijn de uitgaven gegroepeerd die niet binnen een van de inhoudelijke beleidsthema's kunnen worden ondergebracht. De uitgaven betreffen vooral de apparaatsuitgaven van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en de middelen voor attachés. Vanuit bijna alle ministeries worden attachés uitgezonden naar Nederlandse vertegenwoordigingen om met hun specifieke kennis invulling te geven aan het buitenlands beleid.

Beleidsthema 9, Overige uitgaven (bedragen x EUR 1 000)							
Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		2010		2011		2012	
		Totaal	vv. ODA	Totaal	vv. ODA	Totaal	vv. ODA
BZ	09.01 Geheim	27	0	123	0	0	0
	10.01 Nominaal en onvoorzien	5	0	34 472	0	63 535	0
	11.01 Apparaatsuitgaven	788 802	271 500	768 410	220 783	739 203	221 133
Div. dept.	Attachés	54 459	0	55 515	0	54 654	0
	Totaal	843 293	271 500	858 520	220 783	857 392	221 133

Attachés

Een attaché is een uitgezonden medewerker van een ander departement of een ander (overheids)orgaan dan het Ministerie van Buitenlandse Zaken die werkzaam is op een ambassade, consulaat(-generaal) of permanente vertegenwoordiging. Ongeveer een kwart van het uitgezonden personeel op de posten is attaché; momenteel 351. Daarvan worden er 244 uit HGIS-middelen betaald: 185 beleidsattachés en 59 ondersteunend personeel. De HGIS-attachés zijn in dienst van DEF (109), EL&I (92), I&M (11), FIN (10) en V&J (7), VWS (6), SZW (4), BZK (3) en OCW (2). Ongeveer 100 attachés van de AIVD, MIVD, KLPD, IND en SVB worden buiten de HGIS gefinancierd.

In de attachénotitie «Samen uit Samen thuis» hebben BZ en de vakdepartementen afspraken gemaakt om de samenwerking op de post te verbeteren. Deze kaderafspraken hebben tot doel bij te dragen aan een zodanige inrichting van de samenwerking tussen de Haagse departementen en diensten, de Chef de Poste (CdP) en de attaché dat schaarse middelen efficiënt en effectief worden ingezet en de Nederlandse belangen in het buitenland optimaal worden behartigd. Het betreft onder andere afspraken over uitzending, samenwerking en regelgeving.

- De interdepartementale Commissie Postennet (CPN) zal een sterkere rol krijgen in de besluitvorming over de uitzending van attachés.*
- De volledige staf op een post, inclusief attachés, dient als team en onder de integrale leiding van de CdP samen te werken aan de uitvoering van één Nederlandse agenda. Op basis van overeenstemming – om te beginnen in Den Haag – over strategische inhoudelijke doelstellingen zal de samenwerking van Den Haag met de post en binnen het team op de post worden geoptimaliseerd om die doelstellingen te bereiken.*
- Onder het motto «Eén Rijk, Eén Regeling» wordt gestreefd naar uniforme regelgeving voor iedereen die op een post is geplaatst.*

De noodzaak van bovenstaande afspraken wordt versterkt door de efficiencytaakstelling uit het Regeerakkoord op personeel en materieel. Er is binnen de HGIS besloten om van de EUR 55 miljoen die wordt bezuinigd op het postennet, 10 miljoen te bezuinigen op attachés. Dat gebeurt in de eerste plaats door het merendeel van het uitgezonden ondersteunende personeel van vakdepartementen te vervangen door lokale of bestaande ondersteuning en, in de tweede plaats, door een korting van 10% op het budget voor de overgebleven HGIS-attachés. De vervanging van uitgezonden ondersteunend personeel betreft zowel administratief als niet-administratief personeel. Over de mate van vervanging van die laatste categorie wordt nog overlegd.

Zowel de kaderafspraken als de kortingen worden de komende jaren doorgevoerd. Dat betekent dat niet alleen in Nederland, maar ook in het buitenland, het Rijk scherpere keuzes zal maken en de gekozen prioriteiten doelmatiger en met minder mensen zal uitvoeren.

BIJLAGE 1: De HGIS verticaal: wijzigingen na de Miljoenennota 2011 (bedragen in mln EUR)

De HGIS verticaal: wijzigingen na de Miljoenennota 2011 (bedragen in mln EUR)						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
HGIS-uitgaven						
Stand Miljoenennota 2011	6 742,6	6 919,4	6 909,6	7 127,0	7 334,8	
Macrobijstellingen (BNP-mutaties)	- 107,4	- 98,5	- 103,1	- 128,7	- 125,7	
Eindejaarsmarge	68,1	43,7	65,6	0,0	0,0	
Overboekingen van/naar HGIS	- 368,2	- 858,5	- 816,9	- 847,9	- 948,4	
Intertemporele kasschuiven	0,0	- 28,0	- 222,0	50,0	200,0	
Desalderingen	9,4	9,3	16,2	11,2	11,2	
Totaal uitgaven stand Miljoenennota 2012	6 344,5	5 986,8	5 847,1	6 208,1	6 466,6	6 374,4
HGIS-ontvangsten						
Stand Miljoenennota 2011	140,3	132,4	133,4	133,2	122,0	
Desalderingen	9,4	9,3	16,2	11,2	11,2	
Totaal ontvangsten stand Miljoenennota 2012	149,7	141,7	149,5	144,4	133,2	133,2
Saldo HGIS-uitgaven en ontvangsten	6 194,8	5 845,0	5 697,6	6 063,7	6 333,4	6 241,3

BIJLAGE 2a: De HGIS-uitgaven horizontaal: meerjarencijfers per ministerie en per begrotingsartikel

Realisaties 2010, vermoedelijke uitkomsten 2011 en begrotingsramingen 2012 t/m 2016 (bedragen x EUR 1 000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
IIB Overige Hoge Colleges van Staat en Kabinetten														
02.01 Algemene Rekenkamer/rechten doelmatigheidsbevordering	140	140												
<i>Totaal</i>	<i>140</i>	<i>140</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
V Buitenlandse Zaken														
01.00 Versterkte int. rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten														
01.01 Een goed functionerende internationale rechtsorde	48 741	4 826	58 525	6 039	51 729	5 394	51 229	5 334	50 729	5 334	50 229	5 334	50 229	5 334
01.02 Bescherming van de rechten van de mens	51 918	37 919	50 111	35 284	48 833	34 006	46 816	32 006	44 411	30 006	43 911	30 006	43 911	30 006
02.00 Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur														
02.01 Goede internationale samenwerking ter bevordering van de nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	12 187		17 543		17 779		20 106		20 510		19 441		19 256	
02.02 Bestrijding en terugdringing van het internationale terrorisme en andere vormen van internationale criminaliteit	500		500		500		500		500		0		0	
02.03 Bestrijding van proliferatie van massavernietigingswapens, bevordering van ontwapening, wapenbeheersing en het voeren van een restrictief en transparant wapenexportbeleid	9 575	2 878	10 764	3 252	9 613	2 875	9 613	2 875	9 613	2 875	9 613	2 875	9 613	2 875
02.06 Effectieve humanitaire hulp	559 032	381 756	476 152	329 207	539 642	385 795	566 899	424 052	630 236	487 389	623 425	480 678	623 425	480 678
03.00 Europese samenwerking														
03.02 Een effectief, efficiënt en coherent optreden van de Unie ten opzichte van derde landen en regio's, inclusief ontwikkelingslanden	195 228	195 228	164 133	164 133	173 115	173 115	177 177	177 177	152 256	152 256	152 256	152 256	152 256	152 256
03.03 Een hechtere Europese waardengemeenschap	9 669		9 516		9 700		9 800		9 800		9 800		9 800	

Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
03.04 Versterkte Nederlandse positie in de Unie van 27	3 752		3 860		3 860		3 860		3 860		3 860		3 860	
04.00 Meer welvaart, eerlijkere verdeling en minder armoede														
04.01 Voedselzekerheid	108 923	108 923	152 768	152 768	218 907	218 907	286 610	286 610	411 140	411 140	434 500	434 500	434 500	434 500
04.02 Effectief armoedebeleid van ontwikkelingslanden	427 109	412 818	173 328	154 275	317 833	302 535	293 561	278 463	204 536	189 738	348 878	337 792	471 517	457 431
04.03 Private sectorontwikkeling	304 811	292 311	356 642	352 142	337 735	333 235	394 917	390 417	426 562	423 062	403 001	399 501	403 001	399 501
04.04 Effectieve Nederlandse handels- en investeringsbevor- dering	6 064		6 660		6 660		6 660		6 660		6 010		6 010	
05.00 Toegenomen menselijke ontplooiing en sociale ontwikkeling														
05.01 Goed onderwijs, goed opgeleide bevolking en capaciteit voor onderzoek en innovatie voornamelijk ten behoefte van de beleidspriori- teiten	433 049	430 453	334 069	331 473	238 656	236 060	212 400	209 804	189 796	187 200	173 896	171 300	173 896	171 300
05.02 Versterking van het maatschappelijk middenveld in ontwikkelingslanden	591 055	591 055	539 700	539 700	473 788	473 788	454 000	454 000	448 000	448 000	448 000	448 000	448 000	448 000
05.03 Gelijke rechten en kansen voor vrouwen	40 151	40 151	39 322	39 322	39 000	39 000	39 000	39 000	39 000	39 000	39 000	39 000	39 000	39 000
05.04 Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten voor iedereen en een halt aan de verspreiding van HIV/aids	427 821	425 891	370 440	368 729	336 698	335 205	357 548	356 055	391 205	389 712	391 370	389 877	391 370	389 877
06.00 Duurzaam water- en milieu- beheer														
06.01 Duurzaam milieugebruik wereldwijd	231 857	229 687	262 678	257 575	249 219	247 583	242 866	241 047	242 713	241 152	245 366	243 805	245 116	243 805
06.02 Efficiënt en duurzaam watergebruik, veiliger delta's en stroomgebieden en verbeterde toegang tot drinkwater en sanitaire voorzieningen in ontwikkelingslanden/ partnerlanden	131 664	131 664	156 168	156 168	181 401	181 401	216 414	216 414	257 530	257 530	253 994	253 994	253 994	253 994
07.00 Welzijn van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer														
07.01 Op basis van eigen verantwoordelijkheid consulaire dienstverlening bieden aan Nederlanders in het buitenland	19 522		17 026		14 809		14 809		14 809		14 809		14 809	

Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
07.02 Samen met (keten-)partners het personenverkeer reguleren	6 323	5 388	10 265	9 000	10 205	9 000	10 205	9 000	10 205	9 000	10 205	9 000	10 205	9 000
08.00 Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland														
08.01 Grotere buitenlandse bekendheid met de Nederlandse cultuur	23 944	15 370	23 710	14 500	20 418	10 950	19 189	10 121	17 901	9 433	17 401	9 433	17 401	9 433
08.02 Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor internationale organisaties in Nederland	14 133		21 800		17 775		7 775		4 175		4 175		4 175	
08.03 Vergroten van begrip en/of steun voor Nederlandse zienswijzen, standpunten en beleid in het buitenland en het versterken van het draagvlak in eigen land voor het buitenland- beleid	49 191	27 044	54 937	27 969	43 699	18 159	39 490	16 132	35 672	14 114	33 672	14 114	33 672	14 114
09.00 Geheim														
09.01 Geheim	27		123											
10.00 Nominaal en onvoorzien														
10.01 Nominaal en onvoorzien	5		34 472		63 535		25 713		120 616		178 703		130 890	
11.00 Algemeen														
11.01 Apparaatsuitgaven	788 802	271 500	768 410	220 783	739 203	221 133	701 510	221 085	695 952	221 263	720 673	221 349	678 071	221 364
<i>Totaal</i>	<i>4 761 365</i>	<i>3 871 066</i>	<i>4 364 139</i>	<i>3 410 569</i>	<i>4 383 579</i>	<i>3 445 141</i>	<i>4 420 734</i>	<i>3 579 592</i>	<i>4 644 154</i>	<i>3 722 204</i>	<i>4 841 205</i>	<i>3 843 814</i>	<i>4 872 994</i>	<i>3 966 468</i>
VI Veiligheid en Justitie														
13.03.01 Rechtshandhaving/ Tech. ass. bij drugsbestrijding Suriname	100	100	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
13.03.01 Rechtshandhaving/ Europol en Eurojust	26 283		30 824		15 999		26 972		25 852		30 854		28 897	
13.03.03 Rechtshandhaving/NFI	500		509		509		509		509		509		509	
91.01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/Attachés	1 486		1 424		1 388		1 364		1 340		1 318		1 317	
91.01.01/23.02.01 Civ.crisisbeh.missies/uitz. politie- functionarissen			8 100	8 100	8 600	8 600	8 600	8 600	8 600	8 600	8 600	8 600	8 600	8 600
91.01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/WIPO	124		257		248		243		225		242		240	
<i>Totaal</i>	<i>28 493</i>	<i>100</i>	<i>41 314</i>	<i>8 300</i>	<i>26 944</i>	<i>8 800</i>	<i>37 888</i>	<i>8 800</i>	<i>36 726</i>	<i>8 800</i>	<i>41 723</i>	<i>8 800</i>	<i>39 763</i>	<i>8 800</i>

Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
VII Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties														
39.01 Apparaat (attachés)	491		503		488		478		467		457		457	
<i>Totaal</i>	<i>491</i>	<i>0</i>	<i>503</i>	<i>0</i>	<i>488</i>	<i>0</i>	<i>478</i>	<i>0</i>	<i>467</i>	<i>0</i>	<i>457</i>	<i>0</i>	<i>457</i>	<i>0</i>
VIII Onderwijs, Cultuur en Wetenschap														
06.01 HBO (beurzen niet EU)	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453	3 453
07.10 Wetenschappelijk onderwijs	61 814	58 546	61 643	58 364	57 643	54 364	57 643	54 364	57 643	54 364	57 643	54 364	57 643	54 364
08.11 Internationaal beleid: attachés	150		150		140		133		126		120		120	
08.11 Internationaal beleid: Cultuur overig	904		904		904		904		904		904		904	
14.01/02/04/05 Cultuur: overig	7 216		5 666		5 666		4 566		4 566		4 566		4 566	
16.01 Onderzoek en wetenschappen: WOTRO	454	454	454	454	454	454	454	454	454	454	454	454	454	454
16.03 Attaché China	152		252		252		252		252		252		252	
<i>Totaal</i>	<i>74 143</i>	<i>62 453</i>	<i>72 522</i>	<i>62 271</i>	<i>68 512</i>	<i>58 271</i>	<i>67 405</i>	<i>58 271</i>	<i>67 146</i>	<i>58 271</i>	<i>67 140</i>	<i>58 271</i>	<i>67 140</i>	<i>58 271</i>
IXB Financiën														
01 Belastingen														
02 Belastingdienst (attachés)	1 241		1 450		1 424		1 407		1 391		1 374		1 374	
04 Internationale betrekkingen														
20 Mult. Ontw. Banken en Fondsen	55 897	55 785	337 205	337 205	158 472	158 472	33 215	33 215	259 622	259 622	352 990	352 990	233 386	233 386
09 Algemeen (apparaat/attachés)	1 221		1 112		1 087		1 070		1 053		1 036		1 036	
<i>Totaal</i>	<i>58 359</i>	<i>55 785</i>	<i>339 767</i>	<i>337 205</i>	<i>160 983</i>	<i>158 472</i>	<i>35 692</i>	<i>33 215</i>	<i>262 066</i>	<i>259 622</i>	<i>355 400</i>	<i>352 990</i>	<i>235 796</i>	<i>233 386</i>
X Defensie														
20 Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties (diverse operaties)	318 319		319 464		191 000		192 500		192 500		192 500		192 500	
26 Commando Dienstencentra		5 684		4 900		4 400		4 400		4 400		4 400		4 400
06.01 Attachés	21 939		20 688		20 327		20 085		18 398		16 706		16 706	
<i>Totaal</i>	<i>340 258</i>	<i>5 684</i>	<i>340 152</i>	<i>4 900</i>	<i>211 327</i>	<i>4 400</i>	<i>212 585</i>	<i>4 400</i>	<i>210 898</i>	<i>4 400</i>	<i>209 206</i>	<i>4 400</i>	<i>209 206</i>	<i>4 400</i>
XII Infrastructuur en Milieu														
31.01 Integraal waterbeleid (Partners voor Water)	9 518		11 225		13 216		9 536		9 536		9 536		9 536	
33.02 Veiligheid goederenvervoer scheepvaart (IMO)	821		925		925		925		925		925		925	
33.03 Veiligheid luchtvaart (ICAO en EASA)	1 304		1 165		1 415		1 565		1 465		1 315		1 015	
37.01 Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	798	27	918	27	918	27	736	27	736	27	736	27	736	27
41.01 Attachés	1 903		2 104											

Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
54.26 Duurzaam gebruik van ecosystemen en nat. Hulpbronnen			500											
57.44 Internationaal milieubeleid	3 589		3 052		4 307		4 912		5 074		5 074		5 074	
57.48 <i>Clean development mechanism</i>	14 232		93 675		99 739		32 686							
61.82 Apparaat/attachés	316		316											
61.89 Bekostiging van externe uitvoeringsorganisaties	680		388		165		2							
98.01 Apparaatsuitgaven (attachés)					2 369		2 335		2 255		2 174		2 174	
<i>Totaal</i>	<i>33 161</i>	<i>27</i>	<i>114 268</i>	<i>27</i>	<i>123 054</i>	<i>27</i>	<i>52 697</i>	<i>27</i>	<i>19 991</i>	<i>27</i>	<i>19 760</i>	<i>27</i>	<i>19 460</i>	<i>27</i>
XIII Economische Zaken, Landbouw en Innovatie														
2 Een sterk innovatievermogen														
01 Algemeen (attachés)	5 267		4 823											
45 IS opkomende markten	5 932		4 384											
3 Een concurrerend ondernemings- klimaat														
10 Bijdrage UNWTO	218		233											
4 Doelmatige en duurzame energiehuishouding														
01 Algemeen (bijdragen aan int. instituten)	579													
20 CO ₂ /reductieplan- <i>Joint Implementation</i>	11 647		31 563											
50 Bijdrage aan diverse instituten	144		1 100											
5 Internationale Economische Betrekkingen														
01 Algemeen	2 192		47 778											
20 Verdere vrijmaking v/h intern. handels-/invest.verkeer en versterking v/d econ. rechtsorde	4 282		4 127											
30 Bevorderen van internati- onaal ondernemen	83 304		24 097											
50 Het gericht ondersteunen van het bedrijfsleven in kansrijke sectoren op zowel binnen- als buitenlandse markten	33 735	853	54 470	7 400										
10 Elektronische communicatie en post														
30 Bijdrage aan internationale organisaties	2 293		2 496											
11 Goed functionerende economie en markten														

Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
30 Goede en betrouwbare netwerken en markten voor telecom en post					2 496		2 396		2 376		2 327		2 327	
12 Een sterk innovatievermogen														
10 Kennisontwikkeling topsectoren en maatsch. vraagstukken					4 850		4 385		3 181		1 367		0	
20.10 Meer bedrijven die meer (techn.) kennis ontwikkelen, delen en benutten					390		390		390		390		390	
90 Baten- en lastendiensten (attachés)					5 365		5 119		4 747		4 735		4 695	
13 Een excellent ondernemingsklimaat														
10 Bijdrage UNWTO					233		233		233		234		234	
14 Een doelmatige en duurzame energievoorziening														
20 Bevorderen vd voorzieningszekerheid					1 100		1 055		1 032		1 010		1 010	
30.60 Joint Implementation					30 236		23 651							
15 Een sterke internationale concurrentiepositie														
10 Bevorderen van vrij internationaal handelsverkeer			260		9 164		6 944		7 513		7 509		7 664	
20 Bevorderen van goede beleidskaders					137		137		137		137		137	
40 Internationalisering Nederlands bedrijfsleven					66 232	9 437	54 376	2 147	44 770		28 120		28 120	
40 Internationalisering Nederlands bedrijfsleven (UNEP)					243	243	243	243	243	243	243	243	243	243
40 Internationalisering Nederlands bedrijfsleven (FAO)					6 973	3 556	6 973	3 556	6 973	3 556	6 973	3 556	6 973	3 556
90 Baten- en lastendiensten					49 915		43 291		39 339		37 252		36 449	
16 Een concurrerende, duurzame en veilige agro-, visserij- en voedselketen														
40 Kennisontwikkeling en innovatie tbv het groene domein					160		160							
17 Groen onderwijs van hoge kwaliteit														
10 Groen onderwijs van hoge kwaliteit (ISRIC)					1 148	1 148	1 148	1 148	1 148	1 148	1 148	1 148	1 148	1 148
10 Groen onderwijs van hoge kwaliteit (Intern. onderwijs)					35	35	35	35	35	35	35	35	35	35
18 Natuur, regio en ruimte														
30 Behouden internationale/nationale biodiv. en verst. natuur					61		61		61		61		61	

Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
33 Natuur														
14 Beheer van de natuur (Tropisch hout)	61		61											
14 Programma «Leren voor Duurzame Ontwikkeling»	1 000	1 000	1 000	1 000										
36 Kennis en Innovatie														
15 Kennisontwikkeling en innovatie	160		160											
16 Waarborgen van het kennisstelsel (Intern. onderwijs)	35	35	35	35										
16 Waarborgen van het kennisstelsel (ISRIC)	1 085	1 085	1 148	1 148										
39 Algemeen														
11 Internationale contributies/FAO	7 030	3 585	6 973	3 556										
11 Internationale contributies/UNEP	243	243	243	243										
21 Apparaatsuitgaven (attachés)	18 174		20 760											
40 Apparaat														
10 Personeel kernministerie (attachés)					16 654		16 330		15 310		14 330		14 322	
20 Materieel kernministerie (attachés)					3 257		3 257		3 257		3 257		3 257	
Totaal	177 381	6 801	205 711	13 382	198 649	14 419	170 184	7 129	130 745	4 982	109 128	4 982	107 065	4 982
XV Sociale Zaken en Werkgele- genheid														
98.08.06 Apparaatsuitgaven (attachés)	749		749		749		749		749		749		749	
Totaal	749	0	749	0	749	0	749	0	749	0	749	0	749	0
XVI Volksgezondheid, Welzijn en Sport														
46.01.01 Sport en OS	1 511	1 511	1 500	1 500										
98.01.01 Projecten via UNODC	4 500													
98.01.01 WHO-partnerschap	6 000		5 574		5 574		4 721		4 295		3 868		3 868	
98.02.01 Algemeen, apparaatsuit- gaven (attachés)	1 370		1 184		1 154		1 133		952		932		932	
Totaal	13 381	1 511	8 258	1 500	6 728	0	5 854	0	5 247	0	4 800	0	4 800	0
Toerekeningen														
EU-begroting	340 100	265 367	405 600	329 867	405 600	329 867	405 600	329 867	405 600	329 867	405 600	329 867	405 600	329 867
EKI-kwijtschelding	350 300	350 300			100 000	100 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
			95 000	95 000										

Begroting/beleidssterrein/artikel/ omschrijving	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
Opvang asielzoekers	253 108	253 108	356 498	356 498	300 147	300 147	287 232	287 232	274 315	274 315	261 400	261 400	261 400	261 400
<i>Totaal</i>	<i>943 508</i>	<i>868 775</i>	<i>857 098</i>	<i>781 365</i>	<i>805 747</i>	<i>730 014</i>	<i>842 832</i>	<i>767 099</i>	<i>829 915</i>	<i>754 182</i>	<i>817 000</i>	<i>741 267</i>	<i>817 000</i>	<i>741 267</i>
TOTAAL UITGAVEN	6 431 429 4	872 342 6	344 481 4	619 519 5	986 760 4	419 544 5	847 098 4	458 533 6	208 104 4	812 488 6	466 568 5	014 551 6	374 430 5	017 601

NB De uitgaven van VROM en LNV in 2010 zijn vermeld bij respectievelijk I&M en EL&I.

BIJLAGE 2b: De HGIS-ontvangsten horizontaal: meerjarencijfers per ministerie en per begrotingsartikel

Realisaties 2010, vermoedelijke uitkomsten 2011 en begrotingsramingen 2012 t/m 2016 (bedragen x EUR 1 000)							
Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
V Buitenlandse Zaken							
2 Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur							
10 Doorberekening Defensie diversen	162	163	165	167	168	168	168
50 Restituties contributies	922	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
3 Europese samenwerking							
30 Restitutie Raad van Europa		51					
4 Meer welvaart, eerlijkere verdeling en minder armoede							
20 Ontvangsten en restituties met betrekking tot leningen	11 208	20 483	20 136	24 163	28 067	28 067	28 067
7 Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer							
10 Consulaire dienstverlening	41 789	39 450	39 450	39 200	39 200	39 200	39 200
8 Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland							
30 Doorberekening Defensie diversen	922	790	790	790	790	790	790
31 Algemeen							
10 Diverse ontvangsten	75 005	65 626	58 626	58 626	58 626	58 626	58 626
<i>Totaal</i>	<i>130 008</i>	<i>127 563</i>	<i>120 167</i>	<i>123 946</i>	<i>127 851</i>	<i>127 851</i>	<i>127 851</i>
IXB Financiën							
04.22 Programma Ontvangsten	9 055	8 920	8 335	7 779	3 717		
<i>Totaal</i>	<i>9 055</i>	<i>8 920</i>	<i>8 335</i>	<i>7 779</i>	<i>3 717</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
X Defensie							
20 Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties	9 347	1 407	1 407	1 407	1 407	1 407	1 407
<i>Totaal</i>	<i>9 347</i>	<i>1 407</i>	<i>1 407</i>	<i>1 407</i>	<i>1 407</i>	<i>1 407</i>	<i>1 407</i>
XIII Economische Zaken, Landbouw en Innovatie							
02.01 Een sterk innovatievermogen	76						
05 Internationale economische betrekkingen							
21 Ontvangsten kredieten en garanties	1 540	10 681					
90 Diverse ontvangsten BEB	2 722	1 134					
10.70 Restituties bijdragen aan internationale organisaties							
15 Een sterke internationale concurrentiepositie							
30 Ondersteunen Ned. Bedrijfsleven in kansrijke markten			11 815	14 315	9 315	1 815	1 815
<i>Totaal</i>	<i>4 338</i>	<i>11 815</i>	<i>11 815</i>	<i>14 315</i>	<i>9 315</i>	<i>1 815</i>	<i>1 815</i>
XVI Volksgezondheid, Welzijn en Sport							
98.03.02 Algemeen	63						
<i>Totaal</i>	<i>63</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
TOTAAL ONTVANGSTEN	152 811	149 705	141 724	147 447	142 290	131 073	131 073

BIJLAGE 3: Berekening ODA-plafond 2012 en raming ODA-prestatie 2011 en 2012

Berekening ODA-plafond 2012:

(bedragen in miljoenen EUR)	2012
Raming BNP	623 020,0
Basisbedrag 0,7% BNP	4 361,1
Bij: geraamde aflossingen op ODA-leningen	48,2
Bij: geraamde ontvangsten OS	39,5
Bij: Compensatie HGIS GPM/KUNDUZ	14,2
Bij: Kasschuif	70,0
Af: Eindejaarsmarge 2009	- 10,8
Af: Kasschuif IDA	- 98,0
ODA-plafond 2012	4 424,3

Raming netto ODA-prestatie in 2011 en 2012:

(bedragen in miljoenen EUR)	2011	2012
Bruto ODA-totaal	4 624,2	4 424,3
Af: geraamde aflossingen op ODA-leningen	- 50,0	- 48,2
Af: geraamde ontvangsten OS	- 40,1	- 39,5
Netto ODA (in miljoenen euro)	4 534,1	4 336,6
Raming BNP (in miljarden euro)	602,9	623,0
Netto ODA in % van het BNP	0,75	0,70

**BIJLAGE 4: De ODA-uitgaven naar beleidsthema
(bedragen x EUR 1 000)**

		2010	2011	2012	Begroting/ artikel
Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging mensenrechten					
1.1	Internationale rechtsorde	4 826	6 039	5 394	V-01.01
1.2	Mensenrechten	37 919	35 284	34 006	V-01.02
		42 745	41 323	39 400	
Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur					
AR	Recht- en doelmatigheidsbevordering	140	0	0	IIB-02.01
2.3	Bestrijding van proliferatie van massavernietigingswapens, bevordering van ontwapening, wapenbeheersing en het voeren van een restrictief en transparant wapenexportbeleid	2 878	3 252	2 875	V-02.03
2.5	Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde in prioritaire gebieden	381 756	329 207	385 795	V-02.05
2.6	Effectieve humanitaire hulp	266 204	248 250	217 000	V-02.06
V&J	Toerekening civiele crisisbeheersingsmissies	0	8 100	8 600	VI-91.01.01
Defensie	Toerekening crisisbeheersingsoperaties	5 684	4 900	4 400	X-20
		656 662	593 709	618 670	
Europese samenwerking					
3.2	Een effectief, efficiënt en coherent optreden van de Unie ten opzichte van derde landen en regio's, inclusief ontwikkelingslanden	195 228	164 133	173 115	V-03.02
Toerek.	Toerekening EU-begroting	265 367	329 867	329 867	Toerekening
		460 595	494 000	502 982	
Meer welvaart, eerlijkere verdeling en minder armoede					
4.1	Voedselzekerheid	108 923	152 768	218 907	V-04.01
4.2	Effectief armoedebeleid van ontwikkelingslanden	412 818	154 275	302 535	V-04.02
4.3	Private sectorontwikkeling	292 311	3 52142	333 235	V-04.03
V&J	Rechtshandhaving/Tech.ass. bij drugsbeestr. Suriname	100	200	200	VI-13.03.01
Financiën	Mult. Ontw. Banken en Fondsen	55 785	337 205	158 472	IXB-04.20
EL&I	Faciliteit transitielanden	853	7 400	0	XIII-5.50
	Internationalisering Nederlands bedrijfsleven			9 437	XIII-15.40
	Internationalisering Nederlands bedrijfsleven (FAO)			3 556	XIII-15.40
	Internationale contributies/FAO	3 585	3 556	0	XIII-39.11
Toerek.	EKI-kwijtschelding	350 300	95 000	100 000	Toerekening
		1 224 675	1 102 546	1 126 342	
Toegenomen menselijke ontplooiing en sociale ontwikkeling					
5.1	Goed onderwijs, goed opgeleide bevolking en capaciteit voor onderzoek en innovatie voornamelijk ten behoeve van de beleidsprioriteiten	430 453	331 473	236 060	V-05.01
5.2	Versterking van het maatschappelijk middenveld in ontwikkelingslanden	591 055	539 700	473 788	V-05.02
5.3	Gelijke rechten en kansen voor vrouwen	40 151	39 322	39 000	V-05.03
5.4	Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten voor iedereen en een halt aan de verspreiding van HIV/aids	425 891	368 729	335 205	V-05.04
OCW	HBO (beurzen niet EU)	3 453	3 453	3 453	VIII-06.01
	Wetenschappelijk onderwijs	58 546	58 364	54 364	VIII-07.10
	Onderzoek en wetenschappen: WOTRO	454	454	454	VIII-16.01
EL&I	Waarborgen van het kennisstelsel (Intern. onderwijs)	35	35	35	XIII-36.16

		2010	2011	2012	Begroting/ artikel
VWS	Waarborgen van het kennisstelsel (ISRIC)	1 085	1 148	1 148	XIII-36.16
	Sport en OS	1 511	1 500	0	XVI-46.01.01
		1 552 634	1 344 178	1 143 507	
Duurzaam water- en milieubeheer					
6.1	Duurzaam milieugebruik wereldwijd	229 687	257 575	247 583	V-06.01
6.2	Efficiënt en duurzaam watergebruik, veiliger delta's en stroomgebieden en verbeterde toegang tot drinkwater en sanitaire voorzieningen in ontwikkelingslanden/partnerlanden	131 664	156 168	181 401	V-06.02
I&M	Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	27	27	27	XII-37.01
EL&I	Programma «Leren voor Duurzame Ontwikkeling»	1 000	1 000	0	XIII-33.14
	Internationalisering Nederlands bedrijfsleven (UNEP)			243	XIII-15.40
	Internationale contributies/UNEP	243	243	0	XIII-39.11
		362 621	415 013	429 254	
Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van personenverkeer					
7.2	Samen met (keten)partners het personenverkeer reguleren	5 388	9 000	9 000	V-07.02
Toerek.	Opvang van asielzoekers	253 108	356 498	300 147	Toerekening
		258 496	365 498	309 147	
Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland					
8.1	Grotere buitenlandse bekendheid met de Nederlandse cultuur	15 370	14 500	10 950	V-08.01
8.3	Vergroten van begrip en/of steun voor Nederlandse zienswijzen, standpunten en beleid in het buitenland en het versterken van het draagvlak in eigen land voor het buitenlandbeleid	27 044	27 969	18 159	V-08.03
		42 414	42 469	29 109	
Algemeen					
11.1	Apparaatsuitgaven	271 500	220 783	221 133	V-11.01
		271 500	220 783	221 133	
Totaal ODA binnen HGIS		487 2342	4 619 519	4 419 544	
ODA buiten HGIS (instituten EL&I)		4 725	4 725	4 725	
TOTAAL ODA		487 7067	4 624 244	4 424 269	

BIJLAGE 5a: De geplande ODA-uitgaven in partner- en transitie-landen 2012

Versnelde MDG-realiseratie	2012
Benin	
2.5 Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde	1 565 000
4.1/4.3 Voedselzekerheid/ Private sector ontwikkeling	4 000 000
5.3 Gelijke rechten en kansen voor vrouwen	27 000
6.2 Integraal waterbeheer, drinkwater en sanitatie	9 353 000
totaal	14 945 000
Ethiopië	
2.5 Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde	5 963 000
4.1/4.3 Voedselzekerheid/ Private sector ontwikkeling	15 887 000
5.4 Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en HIV/aids	12 773 000
6.2 Integraal waterbeheer, drinkwater en sanitatie	4 000 000
totaal	38 623 000
Mali	
2.5 Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde	2 100 000
4.1/4.3 Voedselzekerheid/ Private sector ontwikkeling	12 000 000
4.2 Effectief armoedebeleid van ontwikkelingslanden	15 000 000
5.1 Onderwijs en onderzoek	6 742 000
5.4 Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en HIV/aids	9 834 000
6.2 Integraal waterbeheer, drinkwater en sanitatie	5 485 000
totaal	51 161 000
Mozambique	
2.5 Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde	1 458 000
4.1/4.3 Voedselzekerheid/ Private sector ontwikkeling	5 000 000
4.2 Effectief armoedebeleid van ontwikkelingslanden	18 100 000
5.3 Gelijke rechten en kansen voor vrouwen	1 001 000
5.4 Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en HIV/aids	10 068 000
6.2 Integraal waterbeheer, drinkwater en sanitatie	17 195 000
totaal	52 822 000
Oeganda	
2.5 Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde	289 000
4.1/4.3 Voedselzekerheid/ Private sector ontwikkeling	2 000 000
4.2 Effectief armoedebeleid van ontwikkelingslanden	200 000
5.1 Onderwijs en onderzoek	3 500 000
5.3 Gelijke rechten en kansen voor vrouwen	99 000
totaal	6 088 000
Rwanda	
2.5 Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde	1 485 000
4.1/4.3 Voedselzekerheid/ Private sector ontwikkeling	22 250 000
6.1 Duurzaam milieugebruik wereldwijd	8 960 000
totaal	32 695 000

Veiligheid en ontwikkeling		2012
Afghanistan		
2.5 Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde		31 500 000
totaal		31 500 000
Burundi		
2.5 Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde		4 500 000
4.1/4.3 Voedselzekerheid/ Private sector ontwikkeling		3 000 000
totaal		7 500 000
Jemen		
2.5 Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde		314 000
4.1/4.3 Voedselzekerheid/ Private sector ontwikkeling		2 000 000
4.2 Effectief armoedebeleid van ontwikkelingslanden		200 000
5.1 Onderwijs en onderzoek		3 375 000
5.3 Gelijke rechten en kansen voor vrouwen		534 000
5.4 Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en HIV/aids		4 895 000
6.1 Duurzaam milieugebruik wereldwijd		22 000
6.2 Integraal waterbeheer, drinkwater en sanitatie		5 941 000
totaal		17 281 000
Palestijnse gebieden		
2.5 Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde		14 671 000
totaal		14 671 000
Soedan		
2.5 Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde		52 065 000
totaal		52 065 000

Brede relatie		2012
Bangladesh		
2.5 Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde		3 162 000
4.1/4.3 Voedselzekerheid/ Private sector ontwikkeling		1 500 000
5.1 Onderwijs en onderzoek		15 000 000
5.3 Gelijke rechten en kansen voor vrouwen		2 500 000
5.4 Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en HIV/aids		2 000 000
6.2 Integraal waterbeheer, drinkwater en sanitatie		22 122 000
totaal		46 284 000
Ghana		
4.1/4.3 Voedselzekerheid/ Private sector ontwikkeling		4 000 000
4.2 Effectief armoedebeleid van ontwikkelingslanden		10 000 000
5.3 Gelijke rechten en kansen voor vrouwen		1 113 000
5.4 Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en HIV/aids		16 000 000
6.1 Duurzaam milieugebruik wereldwijd		8 611 000
6.2 Integraal waterbeheer, drinkwater en sanitatie		245 000
totaal		39 969 000
Indonesië		
2.5 Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde		7 140 000
4.1/4.3 Voedselzekerheid/ Private sector ontwikkeling		2 000 000
5.1 Onderwijs en onderzoek		10 000 000
5.2 Maatschappelijk middenveld		2 000 000
6.1 Duurzaam milieugebruik wereldwijd		12 800 000
6.2 Integraal waterbeheer, drinkwater en sanitatie		13 100 000
totaal		47 040 000
Kenia		
2.5 Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde		5 474 000
4.1/4.3 Voedselzekerheid/ Private sector ontwikkeling		3 500 000
6.1 Duurzaam milieugebruik wereldwijd		3 293 000
6.2 Integraal waterbeheer, drinkwater en sanitatie		4 450 000
totaal		16 717 000

N.b.: aan de partnerlanden is voor 2012, in aanvulling op bovengenoemde bedragen, extra geld toegekend voor de prioriteit voedselzekerheid/PSD

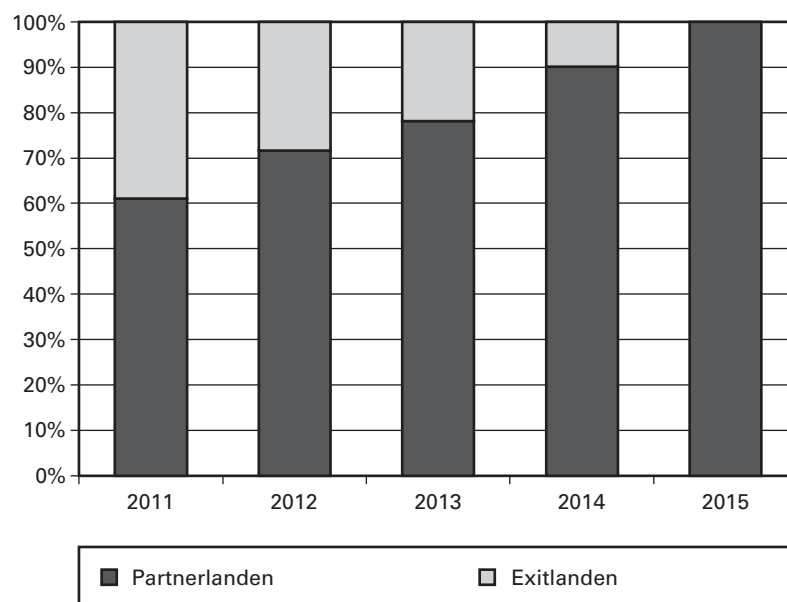
(EUR 20 mln). De verdeling per post is nog niet bekend; de voorstellen van de posten zullen op hun merites worden beoordeeld. Na besluitvorming over de voorstellen van de posten zullen de bedragen voor 4.1 en 4.3, die in bovenstaand staatje zijn gecombineerd, worden gesplitst.

Transitielanden		2012
Colombia		
2.5 Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde		1 437 000
4.1/4.3 Voedselzekerheid/ Private sector ontwikkeling		800 000
6.1 Duurzaam milieugebruik wereldwijd		6 653 000
totaal		8 890 000
Vietnam		
4.1/4.3 Voedselzekerheid/ Private sector ontwikkeling		3 000 000
5.4 Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en HIV/aids		5 100 000
6.2 Integraal waterbeheer, drinkwater en sanitatie		4 020 000
totaal		12 120 000
Zuid Afrika		
2.5 Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde		2 787 000
4.1/4.3 Voedselzekerheid/ Private sector ontwikkeling		350 000
5.1 Onderwijs en onderzoek		4 775 000
5.4 Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en HIV/aids		4 368 000
totaal		12 280 000
Totaal regionale programma's		2012
Afrika Grote Meren		
4.1/4.3 Voedselzekerheid/ Private sector ontwikkeling		2 000 000
6.1 Duurzaam milieugebruik wereldwijd		25 400 000
totaal		27 400 000
Midden-Amerika Programma		
pm		

BIJLAGE 5b: De geplande ODA-uitgaven in exitlanden 2012

Exitlanden	2012
Albanië	0
Armenië	0
Bhutan	2 000 000
Bolivia	28 830 000
Bosnië & Herzegovina	5 400 000
Burkina Faso	31 274 000
Congo, Democratische Republiek	1 500 000
Egypte	4 874 000
Europa en Centraal Azië	0
Georgië	0
Guatemala	9 763 000
Kaap Verdië	0
Kosovo	594 000
Macedonië	0
Moldavië	0
Mongolië	3 861 000
Nicaragua	10 562 000
Pakistan	20 145 000
Senegal	11 989 000
Sri Lanka	0
Suriname	20 331 000
Tanzania	27 514 000
Zambia	14 434 000
Zimbabwe	3 200 000
Totaal Exitlanden	196 271 000

BIJLAGE 5c: Procentuele verhouding tussen partner- en exitlanden 2011-2015

BIJLAGE 6: De non-ODA-uitgaven naar beleidsthema

		2010	2011	2012	Begroting/artikel
Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten					
1.1	Internationale rechtsorde	43 915	52 486	46 335	V-01.01
1.2	Mensenrechten	13 999	14 827	14 827	V-01.02
V&J	Rechtshandhaving/Europol en Eurojust	26 283	30 824	15 999	VI-13.03.01
	Rechtshandhaving/NFI	500	509	509	VI-13.03.03
		<i>84 697</i>	<i>98 646</i>	<i>77 670</i>	
Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur					
2.1	Goede internationale samenwerking ter bevordering van de nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	12 187	17 543	17 779	V-02.01
2.2	Bestrijding en terugdringing van het internationale terrorisme en andere vormen van internationale criminaliteit	500	500	500	V-02.02
2.3	Bestrijding van proliferatie van massavernietigingswapens, bevordering van ontwapening, wapenbeheersing en het voeren van een restrictief en transparant wapenexport-beleid	6 697	7 512	6 738	V-02.03
2.5	Veiligheid, goed bestuur en rechtsorde in prioritaire gebieden	177 276	146 945	153 847	V-02.05
2.6	Effectieve humanitaire hulp	108	2 267	2 267	V-02.06
V&J	Civiele crisisbeheersingsmissies	0	8.1	8.6	VI-91.01.01
Defensie	Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties (diverse operaties)	312 635	314 564	186 600	X-20
		<i>509 403</i>	<i>489 331</i>	<i>367 731</i>	
Europese samenwerking					
3.2	Een effectief, efficiënt en coherent optreden van de Unie ten opzichte van derde landen en regio's, inclusief ontwikkelingslanden	0	0	0	V-03.02
3.3	Een hechtere Europese waardengemeenschap	9 669	9 516	9 700	V-03.03
3.4	Versterkte Nederlandse positie in de Unie van 27	3 752	3 860	3 860	V-03.04
Toerek.	EU-begroting	74 733	75 733	75 733	Toerekening
		<i>88 154</i>	<i>89 109</i>	<i>89 293</i>	
Meer welvaart, eerlijkere verdeling en minder armoede					
4.1	Voedselzekerheid	0	0	0	V-04.01
4.2	Effectief armoedebeleid van ontwikkelingslanden	14 291	19 053	15 298	V-04.02
4.3	Private sectorontwikkeling	12 500	4 500	4 500	V-04.03
4.4	Effectieve Nederlandse handels- en investeringsbevordering	6 064	6 660	6 660	V-04.04
Justitie	Effectieve besturing van het Justitieapparaat/WIPO	124	257	248	VI-91.01.01
Financiën	Mult. Ontw. Banken en Fondsen	112	0	0	IXB-04.20
I&M	Veiligheid goederenvervoer scheepvaart (IMO)	821	925	925	XII-33.02
	Veiligheid luchtvaart (ICAO en EASA)	1 304	1 165	1 415	XII-33.03
EL&I	IS opkomende markten	5 932	4 384	0	XIII-02.45
	Bijdrage UNWTO	218	233	0	XIII-03.10
	Algemeen (bijdragen aan int. instituten)	579	0	0	XIII-04.01
	Bijdrage aan diverse instituten	144	1 100	0	XIII-04.50
	Algemeen	2 192	47 778	0	XIII-05.01
	Verdere vrijmaking v/h intern. handels-/invest.verkeer en versterking v/d econ. rechtsorde	4 282	4 127	0	XIII-05.20
	Bevorderen van internationaal ondernemen	83 304	24 097	0	XIII-05.30

	2010	2011	2012	Begroting/artikel	
Het gericht ondersteunen van het bedrijfsleven in kansrijke sectoren op zowel binnen- als buitenlandse markten	32 882	47 070	0	XIII-05.50	
Bijdrage aan internationale organisaties	2 293	2 496	0	XIII-10.30	
Goede en betrouwbare netwerken en markten voor telecom en post			2 496	XIII-11.30	
Kennisontwikkeling topsectoren en maatsch. vraagstukken			4 850	XIII-12.10	
Meer bedrijven die meer (techn.) kennis ontwikkelen, delen en benutten			390	XIII-12.20.10	
Bijdrage UNWTO			233	XIII-13.10	
Bevorderen vd voorzieningszekerheid			1 100	XIII-14.20	
Bevorderen van vrij internationaal handelsverkeer		260	9 164	XIII-15.10	
Bevorderen van goede beleidskaders			137	XIII-15.20	
Internationalisering Nederlands bedrijfsleven			56 795	XIII-15.40	
Internationalisering Nederlands bedrijfsleven (FAO)			3 417	XIII-15.40	
Baten- en lastendiensten			49 915	XIII-15.90	
Behouden internationale/nationale biodivers. en verst. natuur			61	XIII-18.30	
Internationale contributies/FAO	3 445	3 417	0	XIII-39.11	
Beheer van de natuur (Tropisch hout)	61	61	0	XIII-33.14	
	170 548	167 583	157 604		
Toegenomen menselijke ontplooiing en sociale ontwikkeling					
5.1	Goed onderwijs, goed opgeleide bevolking en capaciteit voor onderzoek en innovatie voornamelijk ten behoeve van de beleidsprioriteiten	2 596	2 596	2 596	V-05.01
5.4	Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten voor iedereen en een halt aan de verspreiding van HIV/aids	1 930	1 711	1 493	V-05.04
OCW	Wetenschappelijk onderwijs	3 268	3 279	3 279	VIII-07.10
EL&I	Kennisontwikkeling en innovatie tbv het groene domein			160	XIII-16.40
	Kennisontwikkeling en innovatie	160	160	0	XIII-36.15
VWS	Projecten via UNODC	4 500	0	0	XIV-98.01.01
	WHO-partnerschap	6 000	5 574	5 574	XVI-98.01.01
		18 454	13 320	13 102	
Duurzaam water- en milieubeheer					
6.1	Duurzaam milieugebruik wereldwijd	2 170	5 103	1 636	V-06.01
I&M	Integraal waterbeleid (Partners voor Water)	9 518	11 225	13 216	XII-31.01
	Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	771	891	891	XII-37.01
	Duurzaam gebruik van ecosystemen en nat. hulpbronnen	0	500	0	XII-54.26
	Internationaal milieubeleid	3 589	3 052	4 307	XII-57.44
	<i>Clean development mechanism</i>	14 232	93 675	99 739	XII-57.48
	Bekostiging van externe uitvoeringsorganisaties	680	388	165	XII-61.89
EL&I	<i>CO₂reductieplan-Joint Implementation</i>	11 647	31 563	0	XIII-04.20
	Joint Implementation			30 236	XIII-14.30.60
		42 607	146 397	150 190	
Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer					
7.1	Op basis van eigen verantwoordelijkheid consulaire dienstverlening bieden aan Nederlanders in het buitenland	19 522	17 026	14 809	V-07.01
7.2	Samen met (keten)partners het personenverkeer reguleren	935	1 265	1 205	V-07.02
		20 457	18 291	16 014	

		2010	2011	2012	Begroting/artikel
Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland					
8.1	Grotere buitenlandse bekendheid met de Nederlandse cultuur	8 574	9 210	9 468	V-08.01
8.2	Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor internationale organisaties in Nederland	14 133	21 800	17 775	V-08.03
8.3	Vergroten van begrip en/of steun voor Nederlandse zienswijzen, standpunten en beleid in het buitenland en het versterken van het draagvlak in eigen land voor het buitenlandbeleid	22 147	26 968	25 540	V-08.03
OCW	Cultuur: overig	904	904	904	VIII-08.11
	Cultuur: overig	7 216	5 666	5 666	VIII-14.01/02/04
		<i>52 974</i>	<i>64 548</i>	<i>59 353</i>	
Overige uitgaven					
9.1	Geheim	27	123	0	V-9.1
10.1	Nominaal en onvoorzien	5	34 472	63 535	V-10.01
11.1	Apparaatsuitgaven	517 302	547 627	518 070	V-11.01
Div. dept.	Attachés	54 459	55 515	54 654	Div. Begrotingen
		<i>571 793</i>	<i>637 737</i>	<i>636 259</i>	
Totaal non-ODA		1 559 087	1 724 962	1 567 216	

BIJLAGE 7: Invulling ODA-intensiveringen en -bezuinigingen 2012

Hoofdstuk V Financiële contouren van de Focusbrief ontwikkelingssamenwerking geeft een beeld van de bezuinigingsopgave in de huidige kabinetsperiode. De tabel hieronder toont de invulling van de betreffende intensiveringen en bezuinigingen voor het jaar 2012.

Mutaties ODA-plafond	
ODA-budget van 0,8% naar 0,7% BNP	- 640
Klimaatmiddelen boven 0,8% BNP	- 200
<i>Totale taakstelling cf. Focusbrief¹</i>	<i>- 840</i>
Compensatie uit HGIS t.b.v. GPTM Kunduz	14
Kasschuiven (incl.erschikking Wereldbank/IDA) ²	- 28
BNP-aanpassingen	- 104
Totale taakstelling 2012	- 958

¹ exclusief de 60 mln taakstelling uit het Regeerakkoord vanwege hogere toerekeningen; die is hieronder verwerkt.

² Bestaande uit - 98 mlnerschikking WB/IDA en + 70 mln kasschuif verwerkt op 4.2 (zie onder).

Artikel oud	Thema	MvT 2011	Mutatie	MvT 2012	Artikel nieuw
Prioritair					
2.5	Fragiliteit en Wederopbouw	246	35	281	2.5
4.3	Voedselzekerheid en Economische Groei	471	81	552	4.1/4.3
5.5	SRGR en Gezondheid	159	65	224	5.4
6.2	Water	127	54	181	6.2
Middencategorie					
1.2	Mensenrechten	35	- 1	34	1.2
2.6	Noodhulp	297	- 80	217	2.6
2.7	Goed Bestuur	151	- 47	104	2.5
5.3	Gender	27	12	39	5.3
6.1	Milieu en Klimaat	333	- 85	248	6.1
Niet-prioritair					
4.2	Armoedebestrijding (incl. begrotingssteun)	492	- 207	285	4.2
4.4	Kwaliteit en effectiviteit OS	29	- 11	18	4.2
5.1/5.2	Onderwijs en Kennis	688	- 452	236	5.1
OCW	Onderwijs en Kennis	63	- 5	58	OCW
5.4	Hiv/aids	320	- 207	113	5.4
5.6	Maatschappelijk middenveld	540	- 66	474	5.2
8.3	Draagvlak Nederlands beleid	35	- 17	18	8.3
Diversen					
3.3	Europees Ontwikkelingsfonds	203	- 30	173	3.2
	Hogere toerekening EU cf. Regeerakkoord	270	60	330	
	Toerekening EKI	100	0	100	
	Toerekening asiël	273	27	300	
11.1	Toerekening apparaat	216	5	221	11.1
FIN	Kasschuif (erschikking Wereldbank/IDA)	257	- 98	159	FIN
diversen	Overig	50	9	59	diversen
TOTALEN		5 382	- 958	4 424	